

Asia: VN/28181/2020

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi terveydensuojelulain maksusäännösten muuttamiseksi

Lausunto

Yleiset kommentit muutosehdotukseen

- Olisi ollut selvempää, että olisi joko pelkkä vuosimaksu tai suoritusperusteinen maksu, kaksivaiheinen maksu / laskutus voi aiheuttaa toimijoissa tarpeetonta hämminkiä ja se lisää huomattavasti toimipaikkakohtaisia kustannuksia. Esim. jos keskikokoinen neljän ryhmän päiväkotitarkastetaan tämän hetken taksoituksella, maksu tarkastuksesta on meillä joko 210 tai 280 € /tarkastus eli kolmelle vuodelle jaettuna n. 70-95 € / vuosi (tarkastustiheys on 0,33 eli kerran kolmessa vuodessa). Vuosimaksu-uudistuksen jälkeen kokonaismaksu olisi 150 € (vuosimaksu) + tuo n 70-95 € (tarkastusmaksu) eli yhteensä n. 220-245 € vuodessa eli toimipaikkaa kohden vuosikustannukset nousevat yli 200 % . On huomattava, että kohteissa, joissa tarkastustiheys on vielä harvempi (esim. 0,2 eli kerran viidessä vuodessa) suhteellinen hinnan nousu olisi vielä suurempi, jopa 350-400 % . Mikäli pelkästään vuosimaksu otetaan käyttöön, voidaan se porrastaa toiminnan tyyppin, riskinarvion ja tarkastukseen kuluvan ajan perusteella. Tähän voidaan lisätä jokin kiinteä ”hintaelementti”, joka pitää sisällään nyt esitetyt koulutuksen yms. toimenpiteet. Ympäristöterveydenhuolloilla on riittävästi tausta-aineistoa ja osaamista, jotta vuosimaksut voidaan porrastaa oikeudenmukaisesti, jolloin vuosimaksujärjestelmä olisi myös tasapuolinen toimijoille.

- Em. asiaan liittyy olennaisesti se, että maksulliset toiminnot olisi yksilöitävä lainsäädännössä huomattavasti tarkemmin, jolloin kuntakohtaisille tulokannavaraisille ratkaisuille ei jäisi niin paljon tilaa. Vuosimaksun piiriin jatkossa kuuluvat kohteet olisi selkeintä kirjata lakiin toimintatyypeittäin (esim. TsL 13§ 1. mom. ...X. kohteet). Muiden osalta perusmaksua ei perittäisi tai kunnalle olisi jätettävä mahdollisuus vapauttaa vuosimaksusta perustellusti.

- Mitä tarkoitetaan vuosimaksuun sisältyvällä koulutuksella? Pitääkö koulutuksen olla ennalta suunniteltua ja järjestettyä? Onko koulutusta oltava tarjolla vuosittain toimialoittain ja onko toimijalla oikeus vaatia ja saada koulutusta vuosittain? Pitääkö ilmoittaa vuosittain esim. terveydensuojelulain mukainen koulutusohjelma ja -kalenteri ilmoituksenvaraisille toiminnoille? Jos vuosittaista suunnattua koulutusta on järjestettävä, koulutusaineiston on oltava valtakunnallisesti

yhteneväistä eli sen olisi hyvä olla Valviran ja STM:n teettämää / laatimaa ja kaikkien valvontayksiköiden vapaasti käytettävissä olevaa.

- Etävalvonnan kehittäminen on otettava huomioon osana maksu-uudistusta. Esimerkiksi alla olevaa kappaletta on aiheellista tarkentaa ja tuoda esiin selkeämpiä yksiseitteisiä esimerkkejä.

Asiakirjatarkastuksella tarkoitettaisiin tarkastusta, jonka valvontaviranomainen tekee tarkastelemalla tietoja muualla kuin valvontakohteeseen kuuluvassa (MITÄ TÄLLÄ LAUSEELLA TARKOITETAAN??). Asiakirjatarkastus voidaan tehdä tilanteissa, joissa tarkastus ei edellytä tarkastuskohteen olosuhteiden havainnointia eikä valvontakohteessa paikan päällä käymisellä saada lisäarvoa asian selvittämiseen tai valvontakohtetta ei voida tarkastaa kohteessa käymällä. Asiakirjatarkastuksen tulisi kohdistua tiettyä asiaa tai asiakokonaisuutta koskevan yksiselitteisen tiedon selvittämiseen. Asiakirjatarkastuksia olisivat esimerkiksi kotirauhan piirissä olevan ilmoitusvelvollisen toiminnan toiminnanharjoittajan antaman selvityksen tarkistaminen. Asiakirjatarkastuksilla ei kuitenkaan tarkoitettaisi esimerkiksi viranomaisen antamaa ohjausta ja neuvontaa tai lausuntojen antamista.

Onko kunnan järjestettävä jotain uutta palvelua vuosimaksun vastineeksi?

13 § Ilmoitusvelvollisuus

13 § Ilmoitusvelvollisuus

Toiminnanharjoittajan on tehtävä viimeistään 30 vuorokautta ennen toiminnan aloittamista kirjallinen ilmoitus kunnan terveydensuojeluviranomaiselle:

1) majoitustoimintaan tarkoitetun tilan käyttöönotosta

- tarkoitettu sana viittaa rakennusvalvonnalliseen käyttötarkoitukseen tai siihen että tila kalustettu majoittumiseen?

-toiminnanharjoittajaa tarkennettava (huoneistonomistaja vs. markkinoija, välitysfirma / nettisivusto), myös ulkomaiset ”nettialustat” pitäisi saada verotuksen piiriin huom. Poliisi tehnyt erillisen selvityksen alan harmaasta taloudesta.

-sähköisen majoituspalveluntarjoajan velvollisuus ilmoittaa vuosittain markkinoimiensa kohteiden lukumäärä, sijainti ja varustetiedot (tarkastus säännöllisesti pistokokein) – tämä voisi olla riittävä ja toimiva järjestely

2) yleisölle avoimen kuntosalin, liikuntatilan, saunan, kylpylän, uimahallin, maauimalan ja uimarannan käyttöönotosta;

3) päiväkodin, lasten ja nuorten kokoontumiseen liittyvän toiminnan sekä esi- tai perusopetusta, ammatillista koulutusta, lukiokoulutusta, korkeakoulutusta, taiteen perusopetusta tai vapaata sivistystyötä järjestävän oppilaitoksen tai opetuksen järjestämipaikan käyttöönotosta;

4) jatkuvaa hoitoa antavan sosiaalihuollon toimintayksikön sekä vastaanottokeskuksen käyttöönotosta;

- tarkennettava: toiminta- tai asumisyksikkö (esim. jatkuvan hoidon asumis- ja toimintayksiköt)

5) solariumpalvelun, ihoa rikkovan toiminnan ja kauneushoitolan käyttöönotosta;

6) sellaisen muun kuin 1–5 kohdassa tarkoitetun huoneiston ja laitoksen käyttöönotosta sekä sellaisen toiminnan aloittamisesta, josta voi aiheutua sen käyttäjämäärä tai toiminnan luonne huomioon ottaen terveyshaittaa.

50 § Valvonnan perusmaksu

-

50 a § Terveysuojeluvalvonnasta perittävät muut maksut

-

50 b § Maksujen perintä ilman tuomiota tai päätöstä sekä viivästyskorke

-

50 c § Valvonnan perusmaksun oikaisu

-

56 § Muutoksenhaku

-

LIITE

-Liitteessä olevat toiminnat on yksilöitävä tarkemmin, toiminnat on myös määriteltävä siten, ettei niistä jää tulkinnan varaa

- Ilmoitusvelvollisuudesta pitäisi voida vapauttaa yksittäinen toiminta, jos tarjottu toiminta tai palvelu on terveyshaittojen ja käyttäjämäärien osalta pieniriskistä/riskitöntä, asiakkaille maksutonta tai tapahtuu toiminnanharjoittajan tai rakennusluvan perusteella asumiseen käytettävissä tiloissa tai kiinteistöllä.

- Ilmoitusvelvollisuuden osalta pitäisi säilyttää valvontayksikön harkintavaltaa, liitteessä voisi olla ”pelisäännöt tai tunnusmerkistö”, joiden perusteella ilmoitus voidaan jättää tekemättä (esim. kohde, jossa toimintaa satunnaisesti tai käyttäjämäärä alle 20 hlö kerrallaan, muutamia tunteja tms.)

- Tarkennettava määritelmää saunasta, yleisölle avoin jatkuvatoiminen/korkean käyttöasteen sauna oheistiloineen (tilaussaunat eivät ns. yleisiä saunoja)

rajausta tarkennettava sisäliikuntatiloihin, esim. liitteeseen (tanssisalit, joogasalit, monitoimihallit, agilityhallit, karting, sisärata golf, ylipainehallit ilmoitusvelvollisuuden piiriin – ulkokuntosalit, ulkokenttien oheistilat kuten puku- ja suihkutilat eivät kuuluisi ilmoitettavaan)

- Liitteen 1. kohdan neljännen rivin toiminta olisi muutettava muotoon ”kalustettujen huoneistojen tai loma-asuntojen tarjoaminen majoittumiseen” eli yksittäisen huoneiston luovuttaminen olisi vapautettu ilmoitettavuudesta (kevennetty menettely perusteltu mm. mökkimajoitus toiminnan valitukset harvinaisia)

- Kohtaa ”Ryhmäperhepäiväkoti, jossa useampi perhepäivähoitaja on järjestänyt toimintansa erillisessä siihen varatussa tilassa, olisi ilmoitusvelvollista, mutta tästä ei perittäisi valvonnan perusmaksua.” on tarkennettava. Jos ryhmäperhepäiväkodissa, joka on usein erillinen huoneisto eli ei kenenkään koti, on esim. kolme perhepäiväohjaajaa, se vastaa käytännössä yksiryhmäistä päiväkotia eli perusmaksu olisi täysin perusteltavissa

- Valvonnan ja ilmoitusvelvollisuuden ulkopuolelle pitäisi jättää parturi-kampaajien omassa työtuolissaan tekemät pienimuotoiset kosmetologiset työt (esim. kulmakarvojen ja ripsien kestovärjäys, kulmakarvojen käsittely), ellei tämä sisälly jo kohtaan ”Ilmoitusvelvollisia kauneudenhoitopalveluja olisivat erillisessä toimitilassa annettavat kosmetologien, manikyyrien, pedikyyrien sekä muiden antamat kauneudenhoitopalvelut, kuten esimerkiksi kasvohoito sekä käsien ja jalkojen hoito. Ne kauneudenhoitopalvelut, jotka eivät tapahdu erillisessä liiketilassa eivät olisi ilmoitusvelvollista toimintaa, mutta näitä valvottaisiin tarvittaessa terveyshaittaepäilyjen perusteella.” Jos se sisältyy em. ohjeeseen, niin asia on aiheellista kirjoittaa tarkemmin

- Ilmoitusvelvollisuuden ulkopuolelle rajattaisiin tavanomaiset parturi- ja kampaamopalveluina annettavat hiustenleikkaus, värjäys ja parranajopalvelut, koska näissä palveluissa ei ole tarkoitus rikkoa ihoa, eikä toimenpiteisiin liity erityistä hygieniä- ja terveysriskiä. Em. asiasta tuli Valvirasta aiemmin tulkinta, että kampaajan tekemät kosmetologiset työt, jotka ovat yleensä vain kulmakarvojen ja ripsien värjäämistä, ovat ilmoitusvelvollisia. Siksi olisi toivottavaa, että tuohon yllä olevaan saadaan tarkennus ja varmistus.

- Sivulla 18 on kirjattu seuraavasti: Ilmoitusvelvollisia kauneudenhoitopalveluja olisivat erillisessä toimitilassa annettavat kosmetologien, manikyyrien, pedikyyrien sekä muiden antamat kauneudenhoitopalvelut, kuten esimerkiksi kasvohoito sekä käsien ja jalkojen hoito. Ne kauneudenhoitopalvelut, jotka eivät tapahdu erillisessä liiketilassa eivät olisi ilmoitusvelvollista toimintaa, mutta näitä valvottaisiin tarvittaessa terveyshaittaepäilyjen perusteella.

Edellä oleva kaipaava täsmennyksen asian tulkinnasta – tarkoittaako tämä, että vain ”liiketilassa” tehtävistä hoitoloista tehdään ilmoitus ja tarkastus. Ja kodin yhteydessä olevat hoitolat tai

pelkästään asiakkaiden kotona tai laitoksissa kiertävät toimijat eivät olisi ilmoitusvelvollisia eikä valvottavia muuta kuin terveyshaittaepäilyn perusteella?

Partanen Jaana
Kuopion kaupunki/ ympäristöterveydenhuolto